

A múlt év végén | december 27 és 29 között | közös matematika-fizika Téli Ankétot rendezett a KöMaL Szerkesztősege a Bolyai János Matematikai Társulat és az Eötvös Loránd Fizikai Társulat támogatásával. A rendezvényre, melynek az ELTE látványosi Kémia Tanszékcsoportja adott otthont, több mint 150 középiskolás érkezett. A matematika és a fizika (vagy mindkettő) iránt érdeklődő diákok és tanárok Magyarország legkülönbözőbb vidékeiről érkeztek és voltak a határon túli résztvevők is.

A rendezvény első napja a matematikáé volt. A programot *Reiman István* tanár úr szervezte meg. *Füredi Zoltán* előadásából megtudhattuk: ahhoz, hogy az ötös lottón biztosan legyen egy kettes találatunk, elég 100 szelvényt (ügyesen) kitöltenünk. (Kár, hogy 100 lottószelvény ára sokkal több, mint amennyit egy kettesért fizetnek.) Ezután *Benczúr Péter* ismertette a legutóbbi Matematikai Diákolimpia „tartalék” (a versenyre nem került) feladatainak megoldását. Ez a hallgatóság többségének igen nehéz témának bizonyult. Ebéd után *Laczkovich Miklós* érdekes előadásában háromszögeket darabolt egybevágó, illetve hasonló részekre.

A második napon közös „matfizés” programokra került sor. Reggel minden résztvevő megkapta a TOTÓ-t, melyen az előadások között (alatt) délutánig lehetett gondolkodni. (A TOTÓ feladatait a múlt havi számunkban közöltük. | A Szerk.) Az első előadó, *Tél Tamás* nagy sikert aratott előadásában a matematikai és a fizikai értelemben használt fraktálokról, azok rokonságáról és különbözőségéről beszélt. A rövid matematikai előkészítés után számos földrajzi, fizikai és biológiai jelenségről derült ki, hogy a dimenziója nem egész szám. Megtudtuk, hogy a karfiol és az emberi érhálózat is (fizikai) fraktál, továbbá hogy a Hold felszíne a természetben megfigyelhető „legfraktálabb” képződmény. Ezután két rövidebb előadás a matematika és a fizika határterületein kalandozott. *Varga István* két egyetemi fizika felvételi feladat matematikai inyenccégeit ecsetelte, *Gnädig Péter* pedig a kúpszeletek fizikai előfordulásait mutatta be.

Eredményhirdetés. A bizottság tagjai: *Katona Gyula*, a BJMT főtitkára, *Radnai Gyula*, a fizika szerkesztőbizottság vezetője, *Révész Pál*, a BJMT elnöke, *Surányi János*, a KöMaL új sorozatának alapítója, *Hermann Péter*, a matematika szerkesztőbizottság vezetője és *Oláh Vera* főszerkesztő.

Major János előadó és lánya, *Zsuzsa* a mérési verseny nyertese a vándorszerleggel

Délután a KöMaL 1994–95. évi pontversenyének díjkiosztó ünnepségére került sor. Bár az eredmények a szeptemberi számban már megjelentek,¹ Megjegyezzük, hogy decemberi számunkban az 567. oldalon *Horváth Gábor* iskoláját tévesen tüntettük fel; ő a *debreceni* Fazekas Mihály Gimnázium tanulója. az ünnepélyes eredményhirdetésre nagyon sokan eljöttek. A helyezettek itt vehették át okleveleiket és | a korábbi évek gyakorlatától eltérően | pénzjutalom helyett értékes és szép könyvek, CD-ROM-ok közül választhatták ki a kedvükrevalót. A jutalmak nagy része szponzorok ajándéka volt: A **SZÁMALK** Disztribúció a KöMaL részére 15 értékes ismeretterjesztő **MICROSOFT** CD-ROM-ot, 10 Microsoft pólót és 50 Microsoft Mousepad-et ajánlott fel, a szerkesztőség pedig megkapta a **WINDOWS'95** szoftvert. A **NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ RT.** több mint 100 matematika és fizika szakkönyvet illetve szépirodalmi művet ajándékozott a díjazáshoz. A további szakkönyveket a **TYPOTEX** könyvkiadó kedvezményes áron adta a KöMaL-nak.

A mérési pontverseny győztesének a kazincbarcikai Ságvári E. Gimnázium által felajánlott vándorszerleg idén újra a tavalyi (egyik) nyerteshez, *Major Zsuzsannához* került.² Itt említjük meg, hogy a Stuttgartban tanuló Major Zs. 1995 nyarán az Ifjú Fizikusok Nemzetközi versenyén a lengyelországi Spalában az aranyérmes német együttes csapatkapitánya volt.

Nehéz a választás:

Méder Áron, az egyik győztes válogat a nyeremények között

A zárónap programjában a fizika kapta a főszerepet. Az első „rendkívüli” előadáson *Honti Ákos* és *Pataki Szilárd* (Esztergom-Kertváros, Hell J. Műszaki Szki. IV. oszt. tanulói, mindketten a KöMaL mérési pontversenyének helyezettjei) bemutatták találmányukat, az önvezérlés folytán változó szárnyállású szélkereket, amellyel a Fiatal Környezetvédelmi Kutatók VI. Európai versenyén I. díjat nyertek. Előzetes számításaik alapján állítják, hogy szélkerejük hatásfoka jobb, mint a hagyományosaké, s további előnye: nem kell tudni, merről fúj a szél! A következő, nagyon nagy tetszést aratott előadást *Radnai Gyula* tartotta a fizikai játékokról és a játékok fizikájáról, és sok látványos, tanulságos kísérletet mutatott be. Ezután *Major János* a 100 éve felfedezett röntgensugárzásról és a „kicsapott diák”, a későbbi Nobel-díjas Röntgen érdekes egyéniségéről beszélt. Az utolsó előadásban *Marx György* az Univerzum sorsát vázolta fel a kezdet kezdetétől napjainkig. Többek között megtudtuk, hogy a fizikusok a Világegyetem titkai közül már majdnem mindent megfejtettek, a jövő generációra „már csak egy apró” feladat maradt: kideríteni, hogy mi alkotja az Univerzum anyagának láthatatlan 99 %-át!

Az előadások közötti szünetekben folytatott szóbeli közvéleménykutatás és a program végén leadott írásos szavazatok alapján megállapítható, hogy a résztvevők többsége jól érezte magát, nem vette zokon a matematika és a fizika összekeverését. A jó hangulat, a változatos, színes program, az új és a régi ismerősök, barátok találkozása biztosította a jelenlévőket, hogy felejthetetlen élményben legyen részük. Legtöbbször úgy érezzük, jövőre is szívesen eljövünk egy hasonló rendezvényre.

Bános Noémi

